

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum religio solitariorum sit præferenda religioni in societate viuentium?

8

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

quæ singuli indigent. Eadem enim est ratio quodd singuli vrantur his quæ pertinent ad necessaria vitæ, & quodd communiter conferuntur.

Ad quartum dicendum, quodd Isaac possessiones renuebat accipere, quia timebat ne per hoc ad superfluas diuitias veniretur, per quarum abusum impediretur religionis perfectio. Vnde Greg. * ibidem subdit, Sic metuebat paupertatis suæ securitatem perdere, sicut avari diuites solent perituras diuitias custodire. Non autem legitur quodd renuerit recipere aliqua necessaria ad vitæ sustentationem communiter conferuandam.

Ad quintum dicendum, quodd Philosophus in 1. Polit. * dicit, Panem & vinum, & alia huiusmodi esse diuitias naturales, pecunias verodd diuitias esse artificiales. Et inde est quodd quidam Philosophi volebant vni pecunia, sed alijs rebus, quasi secundum naturam viuentes. Et ideodd Hieronymus ibidem † per sententiam Domini, qui similiter vtrumque interdicit, ostendit quodd in idem redit habere pecuniam, & alias res vitæ necessarias. Et tamen licet Dominus huiusmodi non portari in via ab his qui ad prædicandum mittebantur, ordinauerit, non tamen ea in communi conferuari prohibuit. Qualiter tamen illa verba Domini intelligenda sint, supra ostensum est †.

ARTIC. VIII.

Utrum perfectior sit religio in societate viuientium, quam agentium solitariam vitam?

Ad octauum sic proceditur. Videtur, quodd perfectior sit religio in societate viuientium, quam agentium solitariam vitam. Dicitur enim Ecclesiasta 4. Melius est duos esse simul, quam vnum: habent enim emolumentum societatis suæ. Igitur videtur perfectior esse religio in societate viuientium.

¶ 2. Præterea, Matth. 18. dicitur, Vbi fuerint duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum ego in medio eorum. Sed nihil potest esse melius quam Christi societas. Ergo videtur, quodd viuere in congre-

loc. cit in arg.

e 5. & 6. 10. 5.

Super illud Mat. 10. Nolite possidere aurum: id innuit 20. 9.

† 9. 185. ar. 6. ad 2. & 1. 2. 9. 108. a. 2. ad 3. 907

gatione sit melius, quam ducere solitariam vitam.

¶ 3 Præterea, Inter alia religionis vota votum obedientiæ excellentius est, & humilitas est maxime Deo accepta. Sed obedientia & humilitas magis observantur in conuersatione quam in solitudine. Dicit enim Hieronymus in epistola ad Rusticum monachum, In solitudine citò subrepat superbia, dormit quando voluerit, facit quod voluerit. E contrariò autem ipse docet eum qui in societate viuit, dicens, Non facias quod vis, comedas quod iuberis, habeas quantum acceperis, subijciaris cui non vis, seruias fratribus, præpositum monasterij timeas vt Deum, diligas vt parentem. Ergo videtur, quòd religio in societate viuentium sit perfectior ea quæ solitariam vitam agit.

¶ 4 Præterea, Dominus dicit Luce vndecimo, Nemo accendit lucernam & in abscondito ponit, neque sub modio. Sed illi qui solitariam vitam agunt, videntur esse in abscondito positi, nihil vtilitatis hominibus afferentes. Ergo videtur, quòd eorum religio non sit perfectior.

¶ 5 Præterea, Id quod est secundum naturam hominis, videtur ad perfectionem virtutis pertinere. Sed homo est naturaliter animal sociale, vt Philosophus dicit in primo Politicorum*. Ergo videtur, quòd agere solitariam vitam non sit perfectius, quam agere vitam socialem.

SED contra est, quod August. in lib. de Operibus monachorum, illos sanctiores esse dicit, qui a conspectu hominum separati nulli ad se præbent accessum, viuentes in magna intentione orationum.

RESPONDEO dicendum, quòd solitudo sicut & ipsa paupertas, non est ipsa essentia perfectionis sed perfectionis instrumentum. Vnde & in collationibus patrum dicit Abbas Moyses*, quòd pro puritate cordis solitudo sectanda est, sicut & ieiunia & alia huiusmodi. Manifestum est autem, quòd solitudo non est instrumentum congruum actioni, sed contemplationi, secun-

de viuendi forma vnde me. to. 1.

† parum post verba citata

c. 2. paulo post prin. to. 5.

† c. 23. 2. med. illius, to. 3.

* in collatione 1. c. 7. prin.

secundū illud Osee 2. Ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor eius. Vnde non congruit religionibus, quæ sunt ordinatæ ad opera vitæ actiuæ, siue corporalia, siue spiritualia: nisi forte ad tempus, exemplo Christi, qui vt dicitur Luca 6. Exiit in montem solus orare, & erat pernoctans in oratione Dei. Competit autem religionibus quæ sunt ad contemplationem ordinatæ. Considerandum est tamen quod id quod est solitarium, debet esse sibi per se sufficiens. Hoc autem est cui nihil deest, quod pertinet ad rationem, perfecti. Et ideo solitudo competit contemplanti, qui iam ad perfectum peruenit. Quod quidem contingit dupliciter. Vno modo, ex solo diuino munere, sicut patet de Ioan. Baptista, qui fuit repletus Spiritu sancto, adhuc ex utero matris suæ. Vnde cum adhuc esset puer, erat in desertis, vt dicitur Luca primo. Alio modo, per exercitium virtuosi actus, secundum illud ad Hebræos quinto, Perfectorum est solidus cibus, eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali. Ad exercitium autem huiusmodi iuuatur homo ex aliorum societate dupliciter. Vno modo, quantum ad intellectum, vt instruat in his quæ sunt contemplanda. Vnde Hier. dicit ad Rusticum monachum, Mihi placet vt habeas sanctorum contubernium, nec ipse te doceas. Secundo, quantum ad affectum. vt scilicet noxiæ affectiones hominis reprimatur exemplo & correctione aliorum: quia vt dicit Gregorius trigesimo Mor. 7. super illud, Cui dedi in solitudine domum, Quid prodest solitudo corporis, si solitudo defuerit cordis? Et ideo vita socialis necessaria est ad exercitium perfectionis. Solitudo autem competit iam perfectis. Vnde Hieronymus dicit ad Rusticum monachum 7, Solitariam vitam reprehendimus minimè: quippe quæ sæpe laudauimus. Sed de nido monasteriorum huiusmodi volumus egredi milites, quos eremi dura rudimenta non terreant, qui speciem conuersationis suæ multo tempore didicerunt. Sicut ergo id quod iam

non multū remote ante med. 50. x

c. 23. non remote à fine.

de viuendi forma ante med. 1. x

iam perfectum est, præminet ei, quod ad perfectionem exercetur: ita vita solitariorum si debite assumatur, præminet vitæ sociali. Si autem ab actu præcedenti exercitio talis vita assumatur, est periculosissima, nisi per diuinam gratiam suppleatur quod in alijs per exercitium acquiritur: sicut patet de beatis Antonio & Benedicto.

Ad primum ergo dicendum, quod Salomon ostendit melius esse quod sint duo simul, quam vnus, propter auxilium quod vnus habet ab alio vel ad subleuandum, vel ad fouendum, vel ad spiritualiter colesaciendum: quo quidem auxilio iam non indigent qui sunt perfectionem assecuti.

Ad secundum dicendum, quod dicitur i. Joannis. Qui manet in charitate, in Deo manet & Deus in eo. Sicut ergo Christus est in medio eorum qui inuicem per dilectionem proximi sociantur, ita habitat in corde eius qui diuinam contemplationi insistent per dilectionem Dei.

Ad tertium dicendum, quod actu obedire est necessarium his qui indigent exerceri secundum directionem aliorum ad perfectionem capiendam. Sed illi qui iam perfecti sunt, spiritu Dei sufficienter agunt, ut non indigeant actu alijs obedire. Habent tamen obedientiam in preparatione animi.

Ad quartum dicendum, quod sicut August. dicit in 19. de Ciuit. Dei *; A studio cognoscendæ veritatis nemo prohibetur: quod ad laudabile pertinet otium. Quod autem aliquis super candelabrum ponatur, et pertinet ad ipsum, sed ad eius superiores. Quæ facina si non imponatur, ut August. ibidem subdit *, contemplandæ veritati vacandum est, ad quam plurimum valet solitudo. Et tamen illi qui solitariam vitam agunt, multum viles sunt generi humano. Vnde August. dicit in lib. de Moribus Ecclesie * de his loquens, Panis solo, qui eis per certa intervalla temporum affertur, & aqua contenti, desertissimas terras incolunt, perfruentes colloquio Dei, cui parati

mentibus inhaerent. Videntur autem nonnullis res humanas plusquam oporteret deseruisse, non intelligentibus quantum nobis eorum animus in orationibus profit, & vita ad exemplum, quorum corpora, videre non sinimur.

Ad quintum dicendum, quod homo potest solitarii vivere dupliciter. Vno modo, quasi societatem humanam non ferens, propter animi seuitiam. Et hoc est bestiale. Alio modo, per hoc quod totaliter diuinis rebus inhaeret. Et hoc est supra hominem. Et ideo Philosophus dicit in primo Politicorum, quod ille qui alijs non communicat, est bestia, aut Deus, id est diuinus vir.

QVÆST. CLXXXIX.

De Religionis ingressu, in de. em articulos diuisa.

D Eince considerandum est de ingressu religionis,

¶ Et circa hoc quaruntur decem.

- ¶ Primo, vtrum illi qui non sunt exercitati in obseruantia praeceptorum, debeant ingredi religionem?
- ¶ Secundo, vtrum liceat aliquos voto obligari ad religionis ingressum?
- ¶ Tertio, vtrum illi qui voto obligantur ad religionis ingressum, teneantur votum implere?
- ¶ Quarto, vtrum illi qui vouent religionem intrare, teneantur ibi perpetuo remanere?
- ¶ Quinto, vtrum pueri sint recipiendi in religione?
- ¶ Sexto, vtrum propter parentum obsequium aliqui debeant retrahi a religionis ingressu?
- ¶ Septimo, vtrum presbyteri curati, vel archidiaconi possint ad religionem transire?
- ¶ Octauo, vtrum de vna religione possit aliquis transire ad aliam?
- ¶ Nono, vtrum aliquis debeat alios inducere ad religionis ingressum?
- ¶ Decimo, vtrum requiratur magna deliberatio cum consanguineis & amicis ad religionis ingressum?